

# SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

**Po pošti prejemam veljá:** Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
**V administraciji prejemam veljá:** Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

**Naznanila** (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

**Rokopisi** se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

**Vredništvo** je v Semeniški ulici h. št. 2.

**Izhaja vsak dan**, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 246.

V Ljubljani, v petek 24. oktobra 1884.

Letnik XII.

## Socijalne študije.

### I. Nihilizem.

Namen „socijalnih študij“ je: s pazljivim očesom in treznim razumom razgledovati nekatere strani sedanjega društvenega življenja in razkladati njih vzroke. V nadsobnosti ne bodem segal, obširnosti se ogibal, brez potrebe ne govoril in bolj prizadeval se vnemati za premišljevanje, nego zibati s prijetnim govorskim žuborenjem v sladke spanec in dušno nedelavnost. Kake sladko je spoznavati! — a za to je treba misliti. Gledé načina, po katerem bom obravnaval svoj predmet, sem naznanil vodila v tem listu pod naslovom: „najnižja politika“ (št. 111.)

Začenjam z nihilizmom, ker se mi je tako poljubilo in ker mi je ravno sedaj najbolj v mislih. — Spominjam se dobro, kako so mi nekaj delale preglavico besede sv. evangelija: Pohujšanje sicer mora priti, ali gorjé človeku, po katerem pride pohujšanje. (Mat. 18, 7.) Ako mora priti pohujšanje, zakaj gorjé človeku? Sedaj mi je ta resnica razumljiva, in vidim, kako se razodeva vseskozi v zgodovini. Hudo, slabo, greh mora priti: a vendar gorjé mu, po komur pride! Mo'ra priti? Ali ni to krivoverno — po nauku o usodi? Ni, toda dokazovati, zakaj da ni, to ne spada sem. V enakem smislu smem reči: nihilizem je moral priti, a nesrečni tisti, po katerih je prišel. Prepričan sem namreč in vsak pameten zgodovinar tudi, da so vsa človeška dejanja med seboj v tako tesni zvezi, da ima vsako dejanje tudi kaj nasledkov v drugem dejanju. Nihilizem se je izcimil iz gnjilih razmer, iz bolezni v ruskem društvenem in državnem življenju.

Težko je odgovoriti pametno na prašanje: Bi li ne bilo bolje, ako bi Rusi dobili ustavo, konstitucijo, t. j. pravico, da bi tudi narod sam smel vladati po svojih zastopnikih. Nesreča bi bila za oni del Rusije, ki za tako vladu ni zrel. Reči se pa mora, da je v Rusiji, kakor v drugih delih Evrope mnogo elementov, kterim bi vstrezala edino le konstitucija. Ruska književnost nam kaže, da izvira iz godnih tal, iz društva, ki se že stara. To društvo je že prehitelo Nemce in Francoze in za to društvo ni samooblast ruskih carjev. Saj dobro vemo: nad otroki se vlada

in gospoduje drugače, kakor nad odraslimi. Stariši se obnašajo drugače proti svoji deci, drugače proti svojim polnoletnim sinovom in hčeram. Naravno je tedaj, da je v onih krogih, ki so za ustavno življenje zreli, velika nezadovoljnost nad vladu, katero ima popolnoma v rokah samo eden — vladar, kateri je vir vse oblasti. Gotovo je pa na drugi strani, da cela velikanska Rusija ni zmožna, da bi zamogla tako vdeleževati se vladanja, kakor druge zapadne države. Ako se pogleda na vse različne narode, različna verstva, različne jezike, ki se nahajajo na ogromnem prostoru, kamor sega oblast carjeva, ni se težko prepričati, da je samovlada za to državo res najbolja in najbolj primerna vlada. Ko bi omikani krogi hoteli to spoznati in obračali prvo svojo skrb na to, da bi se omika po državi širila in ne bavila se vedno le s političnimi prašanji in to bi zraven tudi vladni krogi imeli vedno le blagostan in srečo države pred očmi: mirno bi se pomikala Rusija do napredka, ki mora biti geslo posameznim ljudem, pa tudi društvom. Ali kdor zahteva od ljudi kaj takega, ima sicer prav, a njegovo prizadevanje je brez vspeha. Skoraj čudno se mora nam zdeti, zakaj da se vendar posamezniki toliko zanimajo za občne, posebej državne zadeve. Po večem namreč se ne dotikajo take zadeve tako tesno posameznikov, da bi bilo treba vzeti si jih zelo k srcu. Ako nameravajo zidati kje v Bukovini železnico, smem zaradi tega čisto miren biti; tudi najhujša prekucija v državi ne spremeni mnogo vsakdanjega narodovega življenja. Toda ravno v tem se kaže, da je človek društveno bitje, ker ga vse, kar se tiče društva, tako zadeva, kakor bi naravnost zadevalo njega samega. Človek je pripravljen dati življenje za blagor države, zato mu je pa mnogokrat njen blagor tako na srcu, kakor da je njegov lastni blagor.

To nam pojasnuje, zakaj da zanima dandanes politika tako zelo vse dele sedanjega državnega telesa. Sicer je pa tako zmerom bilo in menda tudi bode. V starih prostih državah so se mladenči že prav zgodaj izgojevali za politično življenje. Se vé, da samo vzgojevali in razložek med njimi in današnjimi mladenči je ta, da hočejo zadnji, še preden so vzgojeni, politično tudi delovati.

Prevdarimo to in ne čudimo se da se obravnavajo na Ruskem državna vprašanja povsod v prvi vrsti, bodisi v salonu, bodisi pri dijakih in celo pri vojakihi. Ne samo, da mora že sama po sebi imeti absolutna vlada mnogo sovražnikov, je tudi res, naj se kakor hoče zakriva, na Ruskem mnogo gnjilega. Do najnovejših časov nam kaže zgodovina ne samo, kako da je edini vladar imel vesoljno oblast, ampak jo tudi samovoljno rabi, kar imenujemo despotizem. Takemu gospodarstvu pa se upira naša narava in ako se godi tako proti omikanim državljanom, se mora nabirati srd in nejevolja v njih proti vladarju. Pomislimo dalje, koliko goljufij nam kaže gospodarstvo z ruskim državnim premoženjem. Tako n. pr. v zadnji rusko-turški vojski ali še pred kratkim pri upravljanju ruskih železnic. In take goljufije niso kaj malega marveč segajo kar po milijonih. Da, za rusko goljufijo tudi sto milijonov ni odveč. — Kako neukreten in oduren da je ta državni ruski organizem, je pokazalo na pr. zadnje popotovanje ruskega carja na Poljsko. Res je, da me lahko kdo do smrti sovraži, akoravno mu nisem nič hudega storil in sem pošten človek, toda, da bi toliko priprav moralo čuvati življenje ljubljene vladarja in braniti ga proti napadom, ako bi zato ne bilo nobenega povoda — tega si ni mogoče misliti.

Čuvati je bilo treba vladarja proti nihilizmu. Grozno je, ako oče ni varen med svojimi sinovi, vladar ne med svojimi podložni; vendar — nihilizem je moral priti. (Dalje prih.)

## Politični pregled.

V Ljubljani, 24. oktobra.

### Notranje dežele.

Povedali smo že, da so konservativni poslanci v gorenje-avstrijskem deželnem zboru odbili prošnjo „Schulvereina“ za podporo 200 gold. Nismo pa še omenili, kako da so dotično odbitje vtemeljevali. Rekli so, kar je že javna tajnost, da je „Schulverein“ na šoli malo ležeče in da je šola njemu le postranski namen. Prvi in edini namen

30.

## LISTEK.

### Mladega Gasparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje in konec.)

Mlademu Peregrinu je od kraja poleg pobožnih misli mnogokrat še tudi kakošna prav posvetna misel v glavo šnila, n. pr. da je že lačen ali da bi mu po premišljevanji skledica juhe dobro dišala. Pa vse take misli so bile zastoj, ker po premišljevanji je sledila molitev brevirja, potem sv. maša, potem pobožno branje, potem pa še zajutrek vendar ne; ampak potem se je reklo pód zmvati, v vrtu pleti in drva sekati do desetih. Peregrinu je bilo že prav hudo v želodcu in začel je s praznim želodcem svojo prazno vest izpraševati ter našel, da ni bil čisto zadovoljen z božjimi in samostanskimi naredbami gledé posta. Ko je z votlim glasom odpel „noro“, šli so vendar vsi v obednico. Pa še zdaj je našel ovire, kajti pri frančiškanih je navada in šega, da novici

pred jedjo pokleknejo in se ponižno obtožijo, kar so se pregrešili zoper hišni red ali pri svojem delu. Peregrinu to ni dopadlo, kajti obhajala ga je slutnja, da bo on vselej imel veliko pripovedovati, in v tem se ni motil. Pater gvardijan so vsakega ali pokarali ali mu kako kazni naložili, da je moral postaviti na pódu sedé lepo ponižno na poboljšanje misliti in le kruh in vodo zavživati.

Spominjam se, kar so o nekem benediktinskem novicu pripovedovali. Ta je bil vedno poln veselih in tudi nedostojnih šal in burk, zato je moral tudi pri obedu na tleh sedeti in se s kruhom in vodo zadovoljiti. To mu ni bilo po volji, toraj premišluje in tuhta, kako bi naredil, da bi se to spremenilo. Vzame toraj ročko, pogleda žalostno v njo in glasno zapoje, kakor duhovnik, ko o veliki noči po cerkvi kropijo: „vidi aquam“, to je: „videl sem vodo“. Temu so se smejali opat in drugi očetje in brati, samo novic ne, ki je vedno žalostno v ročko gledal. Opat so se ga usmilili in kmalu se je voda v vino spremenila.

Teknila je jed Peregrinu izvrstno. Popoldne je imel različna duševna in telesna opravila; potem

kor, premišljevanje, večerja, večerna molitev in na-pослед počitek na trdi slami.

Peregrin toraj ni bil četrt ure brez dela in iz tega lahko sam vidiš, kako po krivici se govori o lenobi menihov, ki nikoli ne posedajo cele popoldneve v kavarnah, in ne šetajo po ulicah, kakor mnogo drugih, ki jim lenobo očitajo.

Tudi to ni res, če misliš, da so menihi od lenobe in dobre jedi debeli in dobro rejeni, kajti temu je vzrok le zmernost in mirna vest; zakaj če bi to bilo od dobre jedi in počivanja, morali bi biti vsi bogatini debeli, pa so vendar navadno suhi in sloki.

### XX. Poglavlje.

*Daljno življenje fratra Peregrina v samostanu z nekaterimi dogodki po Gasparjevi šegi in potem nenadoma konec cele povesti.*

Tako je bilo zdaj dan za dnevom z redkimi izjemami. Gaspar namreč tudi kot frater Peregrin ni zgubil svojih muh in dobre volje in kjer je bila prilika je oboje razodeval. To je bilo dobro, sicer bi bil začel bolehati na telesu in morebiti tudi na duši.

mu je, da bi obožanemu liberalizmu zopet na noge pomagal in pa Prusiji pot gladil, zaradi tega vzroka ne dajo nič. Prav dobro; možje so resnice povedali. Le ozrimo se nekoliko nazaj in videli bomo, da je res „Schulverein“ nekako tedaj jel v vrhove iti, kadar je jelo liberalizmu tu pa tam že tal zmanjkovati. Liberalci nad vse cenijo šolo in prav imajo. Čegar je šola, tega je bodočnost. Da bi vsaj še na poslednji vejici liberalnega drevesa obviseli, omislili so si vpeljavo „Schulvereina“, ktero bi liberalno seme v neskušena srca mladine zaseval, ob enem pa stebre zabijal za bodoče nemške zgradbe. Po pravici se smemo nadjeti, da zloglasno protiaustrijsko društvo ne bo dolgo rogovillilo, ker so mu celo Nemci sami jeli boj napovedovati. Prvi v tej vrsti bili so Nemci po Ogorskem naseljeni, ki so predzrne „Schulvereinove“ aposteljne pod kap posadili; za temi so se oglasili konservativni Nemci v Dolenje Avstriji in sedaj so se mu pa že tudi Gorenje Avstriji protiviti jeli. Tudi naša prepotrpežljiva vlada ga je že sem ter tje označila ter uradnikom prepovedala (n. pr. v Šmariji na Štajarskem), potem res ne vemo, kako bi se ga zamogel pošten Avstrijec vdeleževati. Le tako naprej in konec ga mora biti. Prusi so sicer jako vstrajni, ako se v kako reč uprejo; če bodo pa videli, da so vse njihove marke za uspešno delovanje „Schulvereina“ v Avstriji zavržene, se bodo že tudi naveličali neprošene podpore pošiljati. Tedaj bo pa „Schulverein“ po Avstriji sapo zaprl in vlegel se bo k večnemu počitku politično mrtvih, da ga ne bo nobena angeljska trobenta več zbudila k vstajenji.

Včeraj, v četrtek 23. oktobra, sklenil je **česki deželni zbor** svoje letošnje zasedanje. Zanimiva je bila ondi obravnavna 22. t. m., kjer se je prečitela resolucija nemškega mesta Bischofteiniza za napravo okrajne sodnije v Stankovem, toraj v českem mestu. Resolucijo so sklenili čisto nemški prebivalci ondanšnjih krajev in so jo izročili deželnemu zboru; poslanec Faček jo je ravno pred sklepom seje še prebral. Jako pomenljiv, lažnjivost nemških liberalcev dokazujoč je pa sklep tiste resolucije, ki pravi, da se tamošnji nemški prebivalci odločno upirajo Herbstovemu predlogu o razločitvi mešanih okrajev v čisto česke in čisto nemške. Oni živé s svojimi sosedi Čehi v največjem miru in zadovoljnosti in bi obe narodnosti veliko škodo trpeli, ako bi se, ki ste že stoletja druga na drugo navezani, sedaj ločili. Dr. Herbst je ta resolucija tako pripekla, da se je jel po celem životu tresti in je kakor besen kviško planil. Vendar pa družega ni zamogel očitati, kakor da poslanec Faček ni cele resolucije prebral. Naj bo že tako ali tako, veseli nas le, da so Nemci sami dr. Herbstu povedali, da se ne čutijo vznemirjene in zatirane in da si ne želé ločitve od Čehov.

**Čehi in Poljaki** jeli so očividno postopati v narodnostnih vprašanjih v najlepšem sporazumljenji. Skoraj bi se lahko reklo o njih, da gredó zmirom kakor oba očesa vedno drug za drugim. V gališkem deželnem zboru predlagali so Rusini, da naj bi se po srednjih šolah vpeljal poduk obeh deželnih jezikov, poljščine in ruščine povsod ondi, kjer obe narodnosti prebivata in to je brez pičlih izjem po celi Galiciji. Poljaki so spoznali, da ako hočejo v sporazumljenji in srečno s svojimi sorojaki živeti, se mora posebno uradništvo in drugo razumništvo s priprostim narodom sporazumeti. Da mu bode pa to mogoče, treba je šole tako vrediti, da si uradnik ondi znanje obeh jezikov pridobi. Na Českem je poslanec Clam-Martinic v deželnem zboru stavil enak predlog gledé obligatne ali zapovedane vpeljave českega in nemškega jezika po vseh ondanšnjih srednjih šolah, kar on smatra še za najboljši pripomoček sporazumljenja med Čehi in Nemci. Konservativni Čehi in Nemci so z veseljem pozdravili ta predlog, kar je pa nespravedljivih ultra-nemcev ali nemških liberalcev, so se mu pa z vso silo vprli, in

so ravno s tem zopet jasno dokazali, da jim je sprava med narodi deveta briga, prva skrb pa lastno gospodarstvo in zatiranje drugih narodnosti. Ker predlog že sedaj obema strankama, kolikor je konservativnega življa med njima ugaja, se je pač nadjeti, da se bo tudi sprejel, ali če že letos ne, morda drugo leto ali pozneje. Koristen je, to se mu ne more odrekati in zatoraj bi mu tudi vspeha želeli.

Troje adres predložile so stranke v **hrvaškem deželnem zboru**, izmed katerih je vsebina tiste, ktero so Starčevićanci vložili, našim čitateljem že toliko znana, da se vsled taiste o adresnem načrtu niti debata ne bo pričela, ker adresa na veleizdajo in zalenje Velikanstva čika. Adresa zmerno opozicije, ktero zastopa hrvaška nezavisna narodna stranka, je jako lepo pisana, tako v zlogu, kakor tudi po vsebini in zahteva za Hrvate pravico, da bi si svoje zadeve sami določili in bi ne bili v tem smislu od Madjarov odvisni. Sklicujejo se na zgodovinska fakta, vsled katerih so Hrvati sami določili priklop Hrvaške k Ogrski in marsiktere med-sobojne zadeve. Na podlagi teh dogodkov sedaj zahtevajo staro pravico za trojedino kraljevino, da si sama določuje potrebne postave in sama izvršuje eksekutivno oblast. Nezavisna narodna stranka hoče Hrvaški priboriti tak neodvisen položaj nasproti Madjarom, kakor ga ima Ogorska nasproti Avstriji. S tem pa ona ne misli vstanoviti trializma, temveč odločno pripoznava dualizem; vendar bi pa ona tega gledé hrvaške edino le na podlagi skupnega krojanja in skupnega državnega zbora izraženega vedela. Tudi delegacij bi se vdeleževala v družbi z delegacijami Ogorske države. Vse drugo pa, kakor so: finance, trgovina, obrtnija, poljedelstvo, komunikacija itd., naj bi si Hrvati sami odločevali. V resnici lep program hrvaške nezavisne narodne stranke! Le škoda da ima pri izvrstnih svojih članih tako malo pripomočkov, s katerimi bi bila v stani svojim zahtevam primeren povdarek dajati. Premalo ima denarja, pa tudi premalo energije, kakor sama toži. Ponaša se pa z dostojnostjo v svojem političnem postopanju ter se od Starčevićancev loči, kakor beli dan od temne in viharne noči.

### Vnanje države.

Ministerska kriza na **Srbskem** je že pri kraji. Finančni minister, pravijo, da je obolel in vsled tega prosil za pokojnino; kralj je prošnjo uslišal in ga pri tej priložnosti v znamenje zadovoljnosti odličil z velikim križem Takovskega reda. Namesto Pavloviča prevzel je finančni delokrog ministerski načelnik Garašanin sam. Ob enem so se napolnila tudi do sedaj prazna mesta v ministerstvu za narodno gospodarstvo pa v ministerstvu za nauk in prosveto. Prvo je prevzel svetnik kasacijskega sodnega dvora, Rajović, drugo pa ministerijalni tajnik Popović. Vsi drugi ministri so ostali.

Rov, o katerem smo predvčerajnem pisali, da so ga našli v **Petrogradu** napeljanega iz neke hiše v Peter-Pavlovo trdnjavo, kjer so na smrt obsojeni nihiliisti zaprti, ni imel nobenega družega namena, kakor obsojenec rešiti, katerim je menda 30. dan t. m. kot smrtni dan določen. Obsojenih na smrt je, kakor smo že pisali, 14 nihelistov in med temi nekaj častnikov. Za poslednje se sploh misli, da ne bodo pomiloščeni, pač pa zna cesarska milost v tem smislu druge nevojake doleteti, ki bodo potem v Sibirske rudnike poslani. Vojakov ne mislijo, da bi jih car pomiloštil, ker je nihilizem pri ruskem vojaštvu že preveč vkoreninjen in se jim potrebno zdi postaviti svarilen izgled vsem drugim, kateri temu maliku še na tihem služijo.

**Braunschweigsko dedno vprašanje** je po vseh listih na dnevnem redu. Pečajo se z njimi angleški listi, ker ima angleška kraljeva rodovina dedno pravico do vojvodstva in je v tem smislu tudi že svojega poslanca tjekaj poslala, da bo prijavil na

merodajnem mestu njeno dedno pravo. Pečajo se z njim francoski listi, ker je vprašanje v tem smislu svetovnega, toraj velikega pomena, da je bil Braunschweig poleg Hannoveranskega ognjišče, kjer se je zbirala stranka Welfov s Prusijo in z združeno Nemčijo nezadovoljna, in ta vedno preži na čas, da bi se poprejšnje razmere v Nemčiji zopet povrnila. Iz ravno tega vzroka pečajo se z njim avstrijski in velikonemški listi. Med temi se je posebno glasno in kar naravnost brez ovinkov oglašil Bismarek v svojem glasilu „Nordd. Allg. Ztg.“, rekoč, da za sedaj še noče pretresovati vprašanja od njegove pravne strani, temveč se hoče za danes le z njegovo politično stranjo baviti. Nasprotna in Veliki-Nemčiji sovražna politika vojvode Braunschweigskega sama na sebi bi ne bila prav nič pomenljiva, ko bi se na njo ne opirala Hannoveranska stranka Welfov. Le-ta pa razpolaga čez 19 poslaniških sedežev. Ako bi toraj Hannoveranci volili le 11 poslancev iz Welfov in bi si na svoj prapor zapisali načelo, kterega vedno povdarja Goetz-Oelhausen: „Ker Prusija noče prostovoljno ponuditi Hannoveraskega prestola vojvodi Cumberlandskemu, treba je paziti na zunanje zmešnjave in se taistih poslužiti, da se z njihovo pripomočjo Hannoveranski prestol zopet postavi.“ Iz tega vzroka, pravi Bismarek, ne smemo pozabiti na nevarnost, ki žuga nemški državi, ako bi zopet pristaš Welfške stranke Braunschweigskega vojvodski prestol zasedel in bi si tako suverenske pravice v državi prilastil. Porabil bi jih on za to, da bi se na njegovem dvoru zbirali nezadovoljneži, kjer bi se načrti pletli in sredstva pripravljala pod vojvodsko avtoriteto, katerih bi se danes ali jutri Welfska stranka za svoje prevratne namene posluževala, kakor hitro bi se Nemčija kje drugej zapletla v kake homatije. Braunschweig ne sme nikdar postati Arhimedova točka, ob kateri opti bi Welfi nemško državo dvignili iz njenih tečajev.“ — Kakor ta izjava kaže, Bismarek sam spozná, da bode on — kit iz krvi in železa — le toliko časa Nemčijo skupaj držal, dokler bo njemu samemu mazinec migal. Jako verjetno je in Bismareku se samemu dozdeva, da pojde z njegovim prahom vred Nemčija sama na kosce, iz katerih je sestavljena. Ne bode škode, zlasti ne za Avstrijo.

Iz Londona odšla sta dva moža na **Nemško** dedno pravico angleške kraljeve rodovine po Braunschweigskem vojvodi napovedovat. Nemški listi pa nočejo o tem nič kaj dosti slišati, in pravijo, da je prva, ki ima pravico do podedovanja, Nemška država sama, potem ne pride dolgo časa nič, in na to še le Angleži s svojo pravico. Welfom je pa vse na tem ležeče, da bi vojvodstvo podedoval vojvoda Cumberlandski, ker bi se s tem konservativna stranka na Nemškem zdatno okrepčala. Iz ravno tega vzroka bi pa liberalcem omenjeni vojvoda prav nič ne bil po volji.

V **Belgiji** po poročilih konservativnih časnikov so se srenjske volitve tako izvršile, da kjer so prej liberalci imeli večino, jo bodo imeli tudi zana-prej. Kjer so do sedaj katoličani večino imeli, jo ohranijo tudi zana-prej povsod, pa nekaj mest in srenj, kjer so do zdaj liberalci zapovedovali, so si pa vendar v novi pridobili. Tako na pr. v Muhlju, Tongeru, Furné, Boom in več drugih mestih. Sploh so se volitve dobro izšle za katoliško stranko.

Na **Ruskem** so se dijaški neredi že tako vdomačili, da se jim brez njih menda že nič več živeti mogoče ne zdi. Ni še dolgo, kar smo poročali o velikoškolskih neredih v Kijevu in že zopet imamo zabeležiti vest, da so na 14. t. m. v Moskvi 110 velikošolcev prijeli ob 8. uri zvečer, ko so ravno mislili pri vseučilišni tiskarni okna pobiti. Našuntal jih je velikošolec Peter Rošdertvensky, ki se je že leta 1883 pred državno policijo zagovarjal zaradi političnega rovanja. Zgovorili so se bili, da bodo zaradi relegiranih (iztiranih) tovarišev v Kijevu napravili nered v Moskvi in pri tej priložnosti pri vseučilišni

Tako je teklo prvo leto dan za dnevom in je prišel zadnji večer novicijata. Peregrin je sedel v celici in premišljeval to in uno, kar mu naznanijo, da sta sestra in svak prišla in se v neki krčmi nastanila. „Zdaj pa že moraš k njima“, si misli Peregrin ter gré k celici provincijalovi, da si izprosi blagoslov in dovoljenje. Provincijal pa so bili v spovednici in ravno danes ni hotlo biti konca teh, ki so hotli častnemu provincijalu svojih grehov se obtožiti. Frater Peregrin se ni mogel zdržati in ko mu potrpežljivosti zmanjka, odide brez dovoljenja in blagoslova iz samostana v predmestje v krčmo, kjer je našel svoje ljudi pri kupici vina. Najpred so se srčno pozdravili, potem pa se izpraševali in si pripovedovali brez konca in kraja. Sestra se ni mogla Gašparja nagledati, tako jej je dopadla kuta, ki jo je nosil; Peregrin pa je govoril tako modro in lepo, kakor star gvardijan, da je svak z ušesi in ustmi poslušal in ni mogel zapopasti, da je ta frater Peregrin nekdanji Gašpar.

Ko se je začelo mračiti, zategne si Peregrin pas in pravi: „V samostanu je ojster red, zato jaz vselej pridem rajši eno uro poprej, kakor eno minuto prepozno; z Bogom! toraj.... in jutri me obiščita.

Za samostan bota že zvedela, če koga koli poprašata.“

Domov gredé pa se mu vendar ni čisto prav zdelo, da je danes bil novic in provincijal, ker si je sam dovolil iz samostana iti. Vendar ni dovolil strahu gospodovati čez-nj, ker vino dela človeka srčnega in drznega. Koraka toraj srčno v celilo provincijalovo in pové svoj: benedicite. Provincijal ga temno pogleda in reče: „Jaz ne vem, kakošni menih bo iz tebe, ki si kot novic že tako trmoglav in lahkomisljen? Ali ne uči naše vodilo, da nobeden brat ne sme čez prag stopiti, če nima od vikšega blagoslova za to? Česar se stari menihi ne drznejo storiti, to se pa podstopiš ti kot novic in ravno pred svojo prefeso! Jaz mislim, da boš zdaj velikost svoje pregrehe proti redu in dolžni pokorščini spoznal in se ponižno svoje krivde obtožil, tedaj se ti za zdaj odpusti in zaslužena kazen milostno odpusti.“

Tega pa frater ni zapopadel, bržkone ker je še bilo v njem več študenta, kakor meniha. Dal je toraj provincijalu tak-le odgovor: „Jaz le pokorno naznanjam, da ne najdem na sebi krivde in da se toraj ne spoznam kazni vrednega, ker reda in vodila nisem sam rad in lahkomisljeno prelomil, ampak

sem dolgo časa čakal pri spovednici Vaše milosti, da bi dovoljenje dobil; jaz tedaj nisem kriv, da ga nisem dobil. Sicer — zdaj pa iz Peregrina samo študent Gašpar govori — če je res moja krivica tolika, bojim se, da samostanski red in jaz ne bi mogla dolgo v miru živeti, zato bi zdaj ponižno za odpust prosil. Sestra je z vozom v mestu, toraj se lahko takoj z njo domov peljam.“

Po tem ne ravno dostojnem govoru bi drugega pravična jeza popadla, in bi ošabnega novica skozi vrata porinil, a patra provincijala ni, kajti on je dobro vedel, koliko je tako duhovito dijaško življenje vredno in kako včasih ne samo pri ženskah, ampak tudi pri moških jezik pamet prebiti. Toraj tudi ni izpolnil želje fratrove, ampak ga je s prijaznim opominom poslal v njegovo celico.

Drugi dan so se vsi patri zbrali, da bi presodili je li novic Peregrin vreden narediti profes ter v red sprejet biti. Zato so ga opomnili, naj med tem na koro moli, da se posvetovanje dobro izvrši. Peregrin pa je djal, da bi bilo bolje, ko bi patri poprej molili, da bi jih sv. Duh razsvetlil in bi pravično sodili. Nad takimi besedami so se vsi čudili in ga ojestro posvarili.

tiskarni okna pobili. Res se je na 14. t. m. ob 8. uri zvečer prenapeta in nespametna mladež zbrala v Strastnojem razgledu, kjer je jela razsajati. Takoj pa jim je bila oborožena moč za petami, ktera jih je od vseh strani obkolila, da le eden ni utekel. Dijaki, vidoč, da je ni več rešitve, pometali so kamenje in drugo ropotijo, s katero so mislili okna popravljati, od sebe in so se podali. Med vjetimi je 60 dijakov, ki so na Moskovski univerzi vpisani in bodo za svojo nespamet občutljivo kaznovani in iztirani. Ostalih 50 je bilo večinoma tistih, ki so jih iztirali v Kijevu, ki sedaj okoli tavajo, kakor zgubljene ovce, ne vedoč kam bi se obrnili. — Oj nespamet, naj bi se vsaj po žalostnih izglelih podučiti dala!

**Francosi** imajo tudi svoje skrajne levičarje, ki so, kar se radovednosti in sitnosti tiče, povsem svojim tovarišem v ogerskem državnem zboru podobni. Na Ogorskem Tisza ne sme niti koraka narediti, ki bi bil nekoliko drugačen memo navadnega in že ga eden ali drugi levičarjev interpelira, kako in zakaj. Prav tako je na Francoskem. Imeli so sejo v kamori in levičar Rivier je predlagal, da naj vlada vse zapisnike, ki so se napravili gledé Tonkinskega kredita pod poprejšnjim odborom, predloži kvesturi v pregled. Minister Ferry mu je pa odgovoril, da to ne gre, kajti ondi se nahaja mnogo takih reči, ki jih je vlada odboru le proti diskreciji (molčanju) razodela, in tiste morajo za vsakega družega vsaj sedaj še tajnost ostati, ako je sploh komu na vspehu v Tonkinu kaj ležeče. Vladi bi bilo sploh nemogoče vladanje države, ko bi ne imela tajnosti, in znano je, da se državna politika in pa vojni načrti nikjer na trgu ne delajo. Zatoraj Ferry zahteva, da se Rivierov iz gole radovednosti izvirajoči predlog zavrne, kar je kamora tudi z veliko večino storila.

## Izvirni dopisi.

**Iz Škofje Loke**, 23. oktobra. V tukajšnjem uršulinskem samostanu je 22. t. m. umrla čast. M. Nepomucena Udinak, 88 let stara. Leta 1815 je stopila v uršulinski red in je 7. oktobra 1821 naredila slovesno obljubo. Takrat je bila vodnica novink M. Katarina Amon, ki je prišla s prvo prednico, M. Emeriko Batthyany iz Gradea leta 1782, ko so razpustili prej tukaj bivačoe klarisarice. V času njenega vstopa so tudi živele še klarisarice, ki so postale po razpustu uršulinke.

M. Nepomucena je do leta 1876, toraj celih 61 let neumorno podučevala v zunanji šoli. Skoraj vse sedaj doraščene Ločanke so bile njene učenke. Še le leta 1876 je toliko opešala, da je morala, če tudi zelo nerada, podučevanje opustiti. V svoji starosti je ponavljala z otroci krščanski nauk in jih je nadzorovala pri prejemanji sv. zakramentov. Zadnja leta je le molila. Kako zaslužljivo in blagonsno je bilo dolgo življenje te ponižne redovnice! V Loku ji pri ženskem spolu ostane hvaležen spomin, pri Bogu pa je dobila plačilo, od ktere ga govori prerok Daniel: Tisti, ki jih veliko podučujejo v pravici, se bodo svetili kakor zvezde vse večne čase (22, 3.). — Sedaj je v samostanu najstarejša čast. prednica M. Benedikta, ki je spolnila 77. leto.

Naj pri tej priložnosti še omenim, da tukaj biva tudi starosta učiteljev, na telesu in duhu še krepki, častljivi starček, 84letni gosp. Kramar. Čeravno so mu oči začele pešati, vendar še pride brez tuje pomoči vsaki dan k sv. maši. Čast mu!

Posvetovanje se je dobro izvršilo, ker so vsi rekli: amen, ter so Peregrina sprejeli v red; poprej pa še so ga oistro opomnili, naj ne pozabi, da je to zanj velika sreča in da se te sreče mora vedno vrednega kazati.

Potem so Peregrinu glavo obrili, on je slovesno meniške obljube naredil in škof, ktere ga je Bog že davno k sebi vzel, so ga v mašnika posvetili.

Zdaj je tedaj bil pater simpler, to se pravi, smel je maševati, pa ne spovedovati, ampak moral je kakor študent v kolegije hoditi in se marljivo učiti. Enkrat se mu je prigodilo, da se je krive naloge naučil, od pravih pa še pojma ni imel. Mislil si je toraj, da bi bilo bolje, pod milim nebom se sprehajati, kakor v kolegij iti in tam osramoten biti in še slab razred dobiti. Da mu pa ne bi dolg čas bil, zapeljal je še družega klerika, da sta šla na sprehod mesto v kolegije. Drugi dan pa sta zato oba slišala pridigo, da sta jo pomnila žive dni.

Pa skoraj bi bil pozabil, da sem hotel samo dogodbe mladega Gašparja pripovedovati. Moram toraj, ker je že redovnik in mašnik postal, prenehati.

Samo to naj še povem, dragi bralec, preden zadnjo piko naredim: Kar si tukaj čital, so vse

**Iz Litijske**, 23. oktobra. Naš Miklavž sme vesel biti, ker se mu je tesna cerkva, ki nikakor zado-stovala ni naraslemu prebivalstvu, zdato podaljšala in je lepo čelo dobila. Ravno tako je vsa cerkev nekoliko povikšana in na novo z opekami pokrita. Tudi stolp se je prizidal in lepo, okusno obliko dobil. Delo je bil prevzel g. F. Zupančič iz Ljubljane in ga izvršil po načrtu znanega g. J. K.

Kdor je našo staro cerkev poznal, ki je bila, kakor kaka zapuščena reva, Bog vé iz ktere ga stol-tetja, in bo videl zdaj s požrtvovalnostjo tržanov in neumornostjo našega čast. g. duhovna čisto prenov-ljeno in povekšano, sam svojim očem verjel ne bo. Prav ponosno stoji zdaj cerkev in gleda po trgu; z lepim, okusno izpeljanim stolpom pa še oči potnikov po železnici na-sé obrača.

Slovesnost, ko je bil novi del cerkve po cerkv. obredniku blagoslovljen, vršila se je 12. okt. t. l. Ljudstva se je bilo silno veliko zbralo in, dasi je bilo grdo vreme, vendar je bilo veselo te sveča-nosti.

Kedar bomo še primerne orglje dobili, narasli bodo stroški na 10.000 gld. Res velika svota za ob-čino Litijsko!

Toda, ker se je glavno delo dovršilo brez ne-sreče, z nekim posebnim veseljem, upamo, da bodo tudi nove orglje čast in slavo zapele: „Magno Deo et s. Nicolao“ (velikemu Bogu in sv. Nikolaju) ob svojem času. Saj drugače biti ne more. V to Bog pomodi in dobri ljudje!

## Domače novice.

(V Ljubljansko semenišče) je vnovič sprejet g. Janez Müller iz Žabnice, toraj jih je letos vseh vkup 13 gospodov v bogoslovje sprejetih.

(Iz Trsta) je „Slovenec“ 20. oktobra poročal, da je umrl ondi najboljši duhoven, preč. g. Josip Schneider, stolni prošt, sloveč po redki in lju-beznjivi pravi učenosti in pobožnosti. Rojen v Trstu 24. julija 1812, posvečen mašnik l. 1835, je doktor bogoslovja l. 1849 vračal se iz Solnograda v Trst za kanonika skozi Ljubljano, prenočil v Alojznici, kjer je pisatelj teh vrstic mu stregel pri sv. maši, ter v dr. Pogačarjevem časopisu „Theol. Zeitschrift“ pa „Zeit und Ewigkeit“ tiskarno popravljaj razne spre-lepe latinske ode in spise, n. pr. „Eusebia oder die Weihe des Gebetes.“ Podpisoval se je takrat v pes-mih latinskih, ki so dijake spominjale vprav Hora-cijevih, Josephus Acestes. Kakor je svoje gin-ljive razprave o molitvi dal popreje posebej v lastni knjigi, tako je tudi pesmi latinske: „Carminum libri octo“ Tergesti 1878 8. 468 priobčil na dober namen (lucca dabuntur puellis orphanis) v čednih bukvah, ktere naj bi marljivo prebirali ne le du-hovni, ampak vzlasti bogoslovci in dijaki, da bi se navduševali za vse, kar je lepo in blago. Spisal je tudi pobožne molitvene bukve. Vredništvo naj bi si preskrbelo kakov popis njegovega življenja in delo-vanja, ktero bode brez dvombe naznanjeno v škofij-skem listu Tržaškem.

(Pokopana) je bila danes ob 4. uri usmiljenka sestra Germana Zajec iz Tomačevega, ki je bila

vsem bolnikom zarad svoje vljudne postrežnosti po-sebno priljubljena. Naj v miru počiva!

(„Slovana“) zaseglo je sinoči c. kr. dravno pravdnštvo zaradi članka, v katerem ste se motrili: interpelacija deželnega poslanca g. Obreze in odgovor na tisto g. deželnega predsednika barona Winklerja.

(Za polkovnika) domačega pešpolka baron Kuhn št. 17 postal je polkovnik Karol Heyrovsky 31. lovskega batalijona.

(Stržek) ni zastoj pritiskal pod streho. Pri-nesel je sneg in to še sinoči zvečer. Ob 9. uri jel je je že naletavati in so bile zjutraj strehe pobeljene. Prha spravila ga je dopoldne popolnoma, toda okoli 10. ure jel se je zopet vsipati, da ga je bilo kar gosto. Obležal ni, ker so tla kakor tudi drugo površje še pregorka, pa tudi dež je po svoje pripo-mogel, ki je med snegom šel, da ga je sproti s poti spravljaj.

(Narodna čitalnica v Škofji Loki) priredi v ne-deljo dne 26. oktobra veselico s sledečim programom: 1. Petje; 2. Lumpaci Vagabund. Burka s petjem v 3 dejanjih. 3. Ples. Čisti dohodek namenjen je v prenovljenje odra. Na obilno vdeležitev najljudneje vabi odbor.

(Tržaški deželni zbor) pričel bo svoje drugo le-tošnje zasedanje v ponedeljek.

(Nova pošta) pričela se bo ob Vseh Svetih v Bergonjah pri Gorici, ki bo v zvezi s Kobaridom. Oskrbovala se bode pisemska in vozna služba.

(Ilustrovani katechismus) napoveduje se v českem jeziku, ki ga hoče spraviti na svetlo vrli prijatelj in katecheta P. Kopal, ter porabiti tudi v njem na korist verskemu poduku tolikanj hvaljeni nazorni nauk. Kakor v drugih vedah, dobro služil bode gotovo tudi v katekizmu. Skušnja uči, da pri „Zgodbah svetopisemskih“ jako mikajo učence še celo bolj odrasle vdejane čedne slike in podobe; tim vspešnejše bodo v katekizmu pri resnicah pri-meroma bolj težkih za mladi razum in spomin. Naj bi po njem zgotovilo se kaj enakega tudi v slo-venščini, kjer se živo čuti potreba primerne-ga dobrega katekizma.

(Mednarodni promet) iz Trsta v Aleksandrijo se je sedaj tako povzdignil, kakor do sedaj še nikdar ne. Poroča se, da si morajo popotniki že po cele tedne naprej prostore zavarovati, ako hočejo s tem ali drugim parnikom odriniti in še dostikrat prostora ne dobé, toliko je neki ljudi. Vzrok temu je kolera, vsled ktere so provenijence iz laških in francoskih luk v Egipt podvržene karantēni, iz Trsta pa ne, toraj vse, kar iz Laške ali Francoske v Aleksandrijo hoče, tjekaj preko Trsta pot ubere.

## Razne reči.

— Kardinal d'Avanzo, škof v Kalvi in Teanu, rojen leta 1811, umrl je 21. oktobra v Noli pri Neapolji.

— Potegnil je drugi veter, a ne pri pri nas, pač pa na Českem in Moravskem. V Praško semenišče se je oglasilo letos 110 osmošolcev, spre-jetih pa je bilo samo 38. V Brnsko semenišče je bilo tudi samo 37 prosilcev sprejetih, oglasilo se jih je pa blizo 100. Kdaj smemo pač pri nas take spremembe pričakovati! Na Českem ne morejo

resnične dogodbe ter ne izmišljene pravljice, in tisti, ki jih je doživel, živi še zdaj v nekem samostanu na Slovenskem kot star menih. Videli si, po kako trnjevem potu pomanjkanja je moral Gašpar hoditi, da je prišel do svojega cilja, in če si to s pametjo in sočutjem bral, si se gotovo marsikaj lahko naučil.

Za nauk naj opomnimo posebno dve reči in sicer prvič: Ne jemlji ter ne sodi prehudo vsake stopinje dijakove na levo. Mnogokrat ni nikakoršnje hudobije, ampak le nepremišljenost ali lahkomislje-nost mladeniška, ali pa tudi skrajna sila — lakota. N. pr. Če nismo nič opomnili, da mladi Gašpar posebno ljubav skazoval ptujim češnjem, ne misli, kakor bi reč odobraval. Ne hvaliti čina ne moremo in nočemo; a vendar moramo opomniti, da na kako češnje zlesti, kako jabelko pobrati, sosedje navadno tega, drug drugemu za greh ne štejejo. Večinoma le pričakujejo, da se za dovoljenje prosi in — vse je dobro; le če se ne prosi, se marsikdo jezi in grozi bolj na videz, kakor v sreču. Tako saj je pri nas — mislimo, da še marsikje.

Potem moramo pa tudi mileje soditi živo raz-posajenost mladosti, zlasti dijaške. Marsikteremu dijaku ni toliko za češnje, kakor za plezanje, in da

je zopet eno včini! Recimo pa še, da je dijak lačen, da se zgornji in spodnji del telesa komaj še vkup držita, kaki neusmiljeni surovež bi revnega dijaka po znani sedmi postavi tako oistro sodil, kakor se sodi navadni tat? Gotovo nobeden pa-meten.

Še drugi nauk naj tu dostavim ter te, ljubi bralec, prosim: Imej usmiljenje z dijaki. Pomagaj jim rad kaj za obleko, za hrano, za potrebne knjige i. t. d. kakor so že razmere. To ti bo neslo večje obresti, kakor vsaka hranilnica. Glej, če postane revni dijak, recimo, redovnik ali sicer pošten mašnik. Kolikih zaslug si deležen le po daritvi sv. maš v 20, 30 50 letih njegovega življenja? Res: „Blagor usmilje-nim, usmiljenje bodo dosegli.“ S tem življenjepis mladega Gašparja sklenem.

Konečno le še mlademu Gašparju — staremu o. Celestinu — želimo, še mnogo veselih dni, potem pa nebesko veselje, kar on gotovo tudi bralcem iz nam vsem iz srca želi.

sprejeti vseh kandidatov za duhovski stan, pri nas pa še toliko prvoletnikov ni, kolikor duhovnikov na leto umrje. Kaj je pa še le na Koroškem, v Trstu in Poreču! Tu se kaže sad od nekterih tako hvalisane nove šole, v kateri gospodujeta liberalizem in in nejevera.

— „Mrtva roka“. Kako „slabo“ gospodari „mrtva roka“ s svojim imetjem, kaže poleg drugega tudi najnovejši blagi čin velikodušnega kardinala in nadškofa dr. Lud. Haynald v Kaloči, ki je dal v spomin rojstva nadvojvodinje Elizabete v Bači sozidati sirotišnico za 25 sirot. Ustav je že sozidan in za njegovo nadaljno oskrbovanje je že naloženih 61.000 gld. Tako gospodari „mrtva roka“; pa liberalci tega nočejo slišati, da tem lažje zabavljajo čez katoliško cerkev, kateri bi najraje še to vzeli, kar so ji pri prejšnjih ropih še pustili. Njihovo geslo je: „cerkev naj bo revna“, da se vsaj ne bo mogla svojim nasprotnikom vstavljati in ljudstvom po svoji blagodejnosti prikupovati. Tako daleč pripelje strast!

— Novi sodniki nova načela. Republikanski državni zbor na Francoskem ni pred miroval, kakor da je vse prevrnil, kar je bilo starega, in kolikor toliko poštenega. Ker marsikteri stari neodstavljeni sodniki niso hotli republikancem na ljubav krivično soditi, so tudi te sodnike odstavili in nove postavili. A kako čudna načela pač republikanski sodniki imajo, nate le en izgled. V Bopreo se je nek republikanec v cerkvi nespodobno obnašal, zato se ga je cerkveni „švicar“ dotaknil in ga posvaril. Republikanec toži in „švicar“ je bil obsojen na 5 frankov globe in plačati sodnijske stroške. — Res lepa prihodnost se republikanskim Francozom obeta. — A znabiti marsikdo ne vé, kaj je cerkveni „švicar“? Naj toraj pri tej priliki povemo. Po Nemškem smo nahajali o praznikih in delavniških cerkvene čuvaje ali nadzornike, ki so v poznati obleki na to pazili, da je bil povsod mir in spodobno obnašanje. In naj bi se kdo kaj pregrešil, takoj je bil rudeči mož na strani ter je zadolženega opomnil na krščansko dolžnost spodobnega zadržanja v cerkvi. Zatoraj se pa tudi po Nemškem nikoli nikjer ne vidi tistega nespodobnega razgovarjanja, tistega nesramnega obračanja hrbta altarju in zizanje po koru in pevkah, kakor smo ga videli v židovskem Beču in še kje drugod (žalibog da se tega tudi v Ljubljani ne manjka). Da bi se bil resnemu možu, ktere Nemci zovejo stolne, cerkvene švicarje (Dom-Kirchenschweitzer) vstavljali ali ga hotel celó tožiti, nismo po Nemškem slišali, menda bi tudi nikomur ne bilo svetovati. — Mar li bi ne bil tudi pri nas potreben tak stolni, cerkveni „švicar“?

— Obseg I. zvezka nemškega zabavnika „Deutscher Hausschatz“ za prihodnje leto je sledeči: Text: Entthront und verbannt. Historischer Roman von Friedrich Janson. — Skizzen aus London. Von Dr. Adolf Heine. — Geheimnisse aus der Polizeiwelt. — Strandlied. Gedicht von Gottschall. — Die Seide. Von B. Tändler. — Die Verdienste Karl's des Grossen um die Kirchenmusik. Von Arnold Hirtz in Köln. — Aus meiner Soldatenzeit. Von J. T. Kujawa. — Marsch- und Quartierabenteuer. — „Veränderliche Sterne“. Von A. K. — Krankheits-Pilze und Pilz-Krankheiten. Von Dr. Friedrich. — Die Sage aus dem alten Holzerucifix in der Marienkirche zu Danzig. Von G. Rosen. — Der Rebe Helden. Gedicht von P. Lewalter. — Jagderlebnisse. Ein klagender Capitalhirsch. — Das Rückgrat des amerikanischen Continents. — Erinnerung an das Katholikenfest in Amberg. Von Venanz Müller. — Runkelstein in Südtirol. — Unsere liebe Frau am Spalenthor zu Basel. Gedicht von Ulrich von der Uhlenhorst. — Allerlei: Auch eine Volksversammlung. Ludwig Auerbacher's hundertster Geburtstag. Die bessere Hälfte der heutigen Schauspielkunst. Ein religiöses Prachtwerk. Der Berberlöwe. Eine Blumen-, Strassen- und Gartenspritze neuen Systems. Aphorismen. Rundschau: Das neue Riesenfernrohr von Pulkowa. Verschiedene neue Kartoffelsorten entdeckt. Der Panama-Kanal. Die Südspitze Amerika's im Weltpostverein. Gesundheitsrath. Redactions-Telephon. Knacknüsse: Charade. Bilderräthsel. Logograph. Schachaufgabe. — Illustrationen: Gespannte Erwartung. Gemalt von C. Hetz. — Illustration zu dem Gedichte: Strandlied. — Auch eine Volksversammlung. Gemalt von Marie Laux. — Der Berberlöwe (Felis leo). Originalzeichnung von Friedrich Specht. — Was wohl da drin sein mag! Gemalt von C. v. Bergen. — Mir ist alle Gewalt gegeben im Himmel und auf Erden. Originalzeichnung von Josef Ritter von Führich. — Schloss Runkelstein in Südtirol. Nach photographischer Aufnahme gezeichnet von J. J. Kirchner. — Gebirgslandschaft am oberen Colorado in Nordamerika. Nach der Natur gezeichnet von Rudolf Cronau. — „Entschuldigen Sie!“ Von Hugo Kaufmann.

## Telegrami.

Zagreb, 23. oktobra. Danes so Starčevićanci zopet skalili red v deželni zboru in onemogočili sejo. Število izključenih se je narastlo na 15 in sta med temi oba Star-

čevića. Jutri se bode vsem vhod zabranil, in potem se bo pričela preosnova pravilnega reda.

Praga, 23. oktobra. Deželni zbor se je sklenil z gromovitimi „slava“ in „hoch“ presvitlemu cesarju običajno.

Lvov, 23. oktobra. Deželni maršal završil je zasedanje deželnega zbora, povdarjajoč, da se je v letošnji dobi silno veliko storilo za konečno sporazumljenje med Poljaki in Rusini. Popolni sporazum med obema narodnostima je le še vprašanje časa.

Braunschweig, 24. okt. Vojvoda Kumberlandski izdal je patent z izjavo, da prevzame dedščino in vlado vojvodstva Braunschweigskega, pridrži si pa vse naredbe gledé običajne poklonitve.

## Tujci.

22. oktobra.

Pri **Maliči**: Pavel Krüger, trg. pot., iz Berolina. — K. Gruber, fabrikant, z Dunaja. — D. Schiffler, trgovec, z Dunaja. — Bohasch, trgovec, z Dunaja.

Pri **Stonu**: M. Colali, inženir, iz Belgije. — Henrik Mayer, trgovec, iz Budapešte. — J. Styepušin, komi, iz Zagreba. — Franc Zaveršnik, e. k. davk. nadzornik, iz Celoveca. — L. Martinkovič, kaplan, iz Plešee. — S. Jagodiec, z Brežic. — Pri **Bavarskem dvoru**: G. Koest, trg. pot., z Dunaja. — Vinko Verhovšek, trgovec, iz Trebnja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Hofbauer, zasebnik, iz Trsta. — Gustav Spirar, zasebnik, iz Zagreba.

Pri **Avstrijskem caru**: Vaelav Schorsch, trg. pot., z Dunaja.

Pri **Virantu**: Janez Strnad, kaplan, iz Knežaka.

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. oktobra.

|                                               |               |
|-----------------------------------------------|---------------|
| Papirna renta po 100 gld. . . . .             | 80 gl. 95 kr. |
| Sreberna „ „ „ „ „ „ „ „ „                    | 82 „ 10 „     |
| 4% avstr. zlata renta, davka prosta . . . . . | 103 „ 45 „    |
| Papirna renta, davka prosta . . . . .         | 96 „ — „      |
| Akcije avstr.-ogerske banke . . . . .         | 861 „ — „     |
| Kreditne akcije . . . . .                     | 288 „ 20 „    |
| London . . . . .                              | 121 „ 95 „    |
| Srebro . . . . .                              | — „ — „       |
| Ces. cekini . . . . .                         | 5 „ 78 „      |
| Francoski napoleond. . . . .                  | 9 „ 69 „      |
| Nemške marke . . . . .                        | 59 „ 85 „     |

Od 23. oktobra.

|                                                    |               |
|----------------------------------------------------|---------------|
| Ogerska zlata renta 6% . . . . .                   | 123 gl. — kr. |
| „ „ 4% . . . . .                                   | 93 „ 35 „     |
| „ papirna renta 5% . . . . .                       | 88 „ 80 „     |
| Akcije anglo-avstr. banke . . . . . 200 gld.       | 106 „ 25 „    |
| „ Länderbanke . . . . .                            | 104 „ 20 „    |
| „ avst.-oger. Lloyd v Trstu . . . . .              | 567 „ — „     |
| „ državne železnice . . . . .                      | 301 „ — „     |
| „ Tramway-društva velj. 170 gl. . . . .            | 214 „ 75 „    |
| 4% državne srečke iz l. 1854 . . . . . 250 gl.     | 124 „ 50 „    |
| 4% „ „ 1860 . . . . . 500 „                        | 135 „ 25 „    |
| Državne „ srečke „ iz l. 1864 . . . . . 100 „      | 173 „ 25 „    |
| „ „ „ 1864 . . . . . 50 „                          | 171 „ 50 „    |
| Kreditne srečke . . . . . 100 „                    | 178 „ — „     |
| Ljubljanske srečke . . . . . 20 „                  | 23 „ — „      |
| Rudolfove srečke . . . . . 10 „                    | 18 „ 50 „     |
| Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice . . . . . | 109 „ 40 „    |
| „ Ferdinandove sev. . . . .                        | 105 „ 50 „    |
| 5% štajerske zemljišč. odvez. obligac. . . . .     | 104 „ 50 „    |

Društvu za napravo zvonov za cerkev Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali gg.:

|                                             |             |
|---------------------------------------------|-------------|
| 161. Veja Maks, kaplan, . . . . .           | 1 gl. — kr. |
| 162. Cimbaz Janez, kaplan, . . . . .        | 5 „ — „     |
| 163. Hinek Janez, župnik, . . . . .         | 5 „ — „     |
| 164. Skul Valentin, župnik, . . . . .       | 5 „ — „     |
| 165. Duhovnja Sv. Jakob ob Savi . . . . .   | 4 „ 70 „    |
| 166. Merzel Josip, žup. v pokoju, . . . . . | 1 „ — „     |
| 167. Neimenovan . . . . .                   | 1 „ — „     |
| 168. Preše Josip, župnik, . . . . .         | 5 „ — „     |

## Vabilo na naročbo

nemškega zabavnika

# „Deutscher Hausschatz“,

ki je po vsebini, podobah in uravnosti

prvi katoliški zabavnik,

pa tudi najcenejši.

Obsega pa ta zabavnik vse, kar se more od takega lista po pravici tirjati, zlasti pa: izvirne pesni in poezije; pripovedke, prilogbe, romane (pa ne pohujšljive), potovalne črtice, životopise s slikami izvrstnih katoličanov; popisovanja dežel, krajev od potovalcev po Aziji, Afriki in Ameriki; razne poduke in nasvete, n. pr. o boleznih, za ohranjenje zdravja itd.; dnevne novice in prigodke, sploh vse, kar javne in domače zadeve zamore zboljšati i. t. d.

Prvi zvezek je ravnokar izšel, kakor rečeno z bogatim obsegom. — Vsake tri tedne izide en zvezek ter stane 24 kr.; Skupaj toraj 18 zvezkov na leto.

Naročila sprejema

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

|                                                           |             |
|-----------------------------------------------------------|-------------|
| 169. Petrič Blaž, župnik, . . . . .                       | 3 gl. — kr. |
| 170. Koritnik Jakob, kaplan, . . . . .                    | 5 „ — „     |
| 171. Lapajno Karl, župnik, . . . . .                      | 5 „ — „     |
| 172. Lukane Josip, benefektor, . . . . .                  | 5 „ — „     |
| 173. Janigar Karl, župnik, . . . . .                      | 5 „ — „     |
| 174. Gerzin Matija, administrator, . . . . .              | 5 „ — „     |
| 175. Gosar Jera, zasebnica, . . . . .                     | 5 „ — „     |
| 176. Bončar Egidij, pek in hišni pos. . . . .             | 5 „ — „     |
| 177. Bončar Jovana . . . . .                              | 5 „ — „     |
| 178. Stupar Helena . . . . .                              | 5 „ — „     |
| 179. Marn Alojzija . . . . .                              | 2 „ — „     |
| 180. Hansel Vincencij, mizar in hišni pos. . . . .        | 5 „ — „     |
| 181. Vidič Ana, hišinja, . . . . .                        | 5 „ — „     |
| 182. Došak Terezija . . . . .                             | 1 „ — „     |
| 183. Maškere Marija . . . . .                             | 1 „ — „     |
| 184. Maškere Uršula . . . . .                             | 1 „ — „     |
| 185. Perles Marija . . . . .                              | 5 „ — „     |
| 186. Valentinčič Ignacij, hišni posestnik, . . . . .      | 5 „ — „     |
| 187. Dimnik Apolonija . . . . .                           | 2 „ — „     |
| 188. Porenta Anton . . . . .                              | 1 „ — „     |
| 189. Toman Antonija, hišna posestnica, . . . . .          | 5 „ — „     |
| 190. Marout Ignacij, hišni posestnik, . . . . .           | 5 „ — „     |
| 191. Robič Luka, deželni poslanec, . . . . .              | 5 „ — „     |
| 192. Robič Elizabeta . . . . .                            | 5 „ — „     |
| 193. Rudež Karol, grajščak in dež. poslanec, . . . . .    | 5 „ — „     |
| 194. Dr. Sterbene Jurij, žup. in dež. poslanec, . . . . . | 5 „ — „     |
| 195. Klun Karl, dež. in drž. poslanec, . . . . .          | 10 „ — „    |
| 196. Malneršič Josip, duh. v pokoju, . . . . .            | 5 „ — „     |
| 197. Vovk Janez, korar, v Novem mestu, . . . . .          | 5 „ — „     |
| 198. Tavčar Janez, župnik, . . . . .                      | 5 „ — „     |
| 199. Vohine Franc, župnik, . . . . .                      | 5 „ — „     |
| 200. Habe Janez, župnik, . . . . .                        | 5 „ — „     |

Kličemo še enkrat

vsim Kamničanom

presrčni z Bogom!

Rodbina Dr. Vaupotičeva.

Podpisani kupuje baker, mesing, cin, cink in staro železo, ima večjo zalogo štedilnih ognjišč za vzidanje, katero on sam oskrbi kar najceneje mogoče. Tudi se dobiva pri njem vedno oglje iz trdega lesa po nizki ceni.

Janez Dolhar, (7)

ključavničarski mojster v ulicah sv. Florijana št. 32 in v Hrenovih ulicah št. 4.

Podpisani priporoča svojo zalogo

bruseljskih klobukov

in drugih stvari p. n. občinstvu, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: suknene klobuke (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjavne, svetlo- ali temnosive, svetlo- ali temnozeleno itd., po 2 gld. 20 kr.; trde klobuke, najnovejši izdelek, rujave ali črne, dobro blago, po 1 gl. 80 kr., najboljše po 2 gl. 20 kr.; svilnate cilindre, najfinejša roba in najlepši izdelek, po 4 gld. 50 kr.; klobuke za dečke po 1 gld. do 1 gld. 50 kr.; dalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike kravate

(21) itd. itd. itd.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 4.

Naročila s poštnim povzajem se točno izvršujejo.